

V I N T E R 2 0 1 1

Munken

Nyhedsbrev for Munksøgård

Munken nr 2 handler om den vinter, der er ved at være forbi. Både på billedsiden og i historierne afspejler Munken den årstid, som vi i redaktionen synes har været usædvanligt længe i år. Vi glæder os til foråret. Men netop derfor er der noget livsbekræftende ved at se tilbage på den forgangne vinter. Nogen af os indledte den i november med en lysfest i lavvuen, uden at vide at vi var på vej ind i en af de koldeste og mest snefulde vintre vi længe har set. Sneen har ligget i driver og skabt mange problemer, især for sne- og vejgruppen, som da også får deres plads i dette nummer. Men sneen har også givet os smukke natur oplevelser, og bragt stemning til traditionstro begivenheder som for eksempel Munksøgårds Julemarked. Indenfor har vi kunnet nyde dejlig mad, og redaktionen er glad for at have modtaget et indlæg om klimamad, inklusive opskrifter, fra nogen af de talentfulde køkkenhåndværkere som findes her på Munksøgård. Vi håber I får lige så meget glæde af at læse Munken, som vi har haft af at lave den.

Som en følge af Fællesmødets sidste visionsdag blev der bl.a. dannet en gruppe, som vi i dag betegner Klimamad-gruppen. Vi er startet med at lave mad sammen med jævne mellemrum og derved få gode idéer til en mere klimavenlig husholdning.

Vi har planer om undervejs at tage forskellige temaer op som f.eks. erstatning af importerede fødevarer med hjemmehørende, nye måder at tilberede velkendte danske grønsager, fokus på de lidt mindre kendte danske urter, restemad osv. osv.

Vi er 7 i gruppen, nemlig Marianne og Vibeke fra Andel, Anne fra Familie, Ebba, Liss, Bodil og Ilse fra Senior.

Vi håber inden længe at få oprettet et forum, hvor alle på Munksøgård kan dele opskrifter, tips og gode råd og ideer med hinanden. Herom senere. I første omgang får I et par opskrifter på et par af de retter, som gruppen har tilberedt og fortæret med stor fornøjelse.

Klimamad

Vinter/juleråkost

200 g rødbeder

200 g selleri

200 g gulerødder

Rives medium fint

Dressing:

2 spsk. Olivenolie eller rapsolie

2 spsk. stærk (dijon) sennep

2 spsk. honning

2 spsk. eddike f.eks. æbleeddike

Evt. reven skal og saft af 1 citron – kan erstattes af lidt ekstra eddike

En god håndfuld frisk hakket mynte

Salt og peber

Sunde ristede kerner (græskar, solsikke evt. nødder)

Selleribøf, som kan spises med stegte kartofleri

Selleribøffer

400 g selleri – rives medium fint

25-50 g revet ost

1-2 fed hvidløg

1 dl rasp

¼ tsk chilipulver eller

finthakket chili – frisk eller tørret

2-3 æg til det hænger sammen

Steges i rigelig olie på en god varm pande

Man kan også tilsætte lidt revet kartofler og/eller løg

Nødde-æblekage

5 æbler (nedfaldsæbler)

1 tsk. kanel

1 æg

75 gr. sukker

75 gr. nødder

Skær æblerne i stykker.

Læg dem i et smurt tærtefad. Drys med kanel og lidt sukker. Pisk ægget med sukker, hak nødderne og hæld blandingen over æblerne.

Bages ved 200 grader i ca. 25 min.

Nødde-æblekage

Sne og Vej – en arbejdsgruppe i vintertøj

Det været en hård vinter. Det er vi nok mange, der synes. Hårdt at stå op i mørke og kulde, få børnene op, masser af tøj på og ud af døren. Ud i – sneen, igen og igen, sneen. Det er hårdt, men det kunne være hårdere. Vi er nemlig så heldige her på Munksøgård, at en gruppe mennesker sørger for at lette vores vej. Det er Sne- og Vej gruppen. Hver eneste snehvid morgen klokken fem hopper et af medlemmerne op på en traktor, og sørger for at vi andre et par timer senere kan komme afsted i biler, på cykler og gåben.

-ja, når vi har sådan en vinter som i år, og også som sidste år, så er det en hård tjans. Især når det er hverdag. Vi er opdelt i fire grupper. Hvis der skal skrubes sne og gruses veje, så er vi på vagt i tre dage ad gangen. Det betyder op før fem tre dage i træk. Bag efter er det så hjem og få resten af familien i gang. Og så skal man måske ud med traktoren igen senere på dagen.

Claus fra ejergruppen, som har været medlem af Sne og Vej i fem år, har lovet at fortælle om gruppens arbejde til Munken.

- Hvis der ikke er noget sne, har vi vagt 14 dage ad gangen. Og så er der faktisk ikke rigtig noget at lave om vinteren. Om sommeren slår vi græs, og det kan man jo gøre på det tidspunkt, der passer bedst.

- Vi er ni-ti folk, og om vinteren lidt flere, fordi vi samarbejder med Trekroner Bo. Det er en fin ordening vi har lavet med dem. Vi deles om udgifter til maskiner, og vi skraber sne på tilkørselsvejen og omkring deres fælleshus.

Forskel på sommer og vinter -Men om sommeren er vi kun os selv. Græsslåningen foregår lidt anarkistisk, kan man sige. Der er mange meninger om hvor der skal slås græs, både indenfor og udenfor gruppen. Så vi slår græs lidt forskellige steder, og så går det nogenlunde op i sidste ende.

-Ud over græsslåningen renses vi de kloakker, som findes langs vejene, for sten. Lygterne er også vores ansvar. Og så skal maskinerne naturligvis vedligeholdes. Vi har to traktorer, en stor og en lille. Personligt foretrækker jeg at køre med den lille. Den er nemmest at manøvrere rundt med. Jeg har prøvet at køre et nedløbsrør ned, godt nok kun på et skur, men alligevel.....

Nye veje på MunksøgårdI år har Sne- og Vej fået en ny opgave. Vores veje er efterhånden blevet temmelig slidte, og den tid er kommet, hvor der skal gøres noget ved det. Så Sne- og Vej har lagt en plan for, hvad der skal ske, og Claus har offentliggjort den ved et fællesmøde.

- Vi skal have nye vejbelægninger. Grusbelægningen er efterhånden så udhulet, at vandet ikke løber af, men samler sig i pytter, som mange nok har lagt mærke til. Vi har opdelt området i to, et område foran varmecentralen og til og med delebilerne, og så resten, dvs parkeringsplads, ringvejen, vejen ned til sandfilteret og vejen forbi Ungdom. Foran varmecentralen skal vi have nogen særligt slidstærke sten (coloc), på grund af den tunge trafik. Og området indrammes af kantsten. Resten skal belægges med nogen mindre sten, kaldet (slotsgrus/naturskærver?), der skal graves grøfter og vi skal have lavet et bump ved overgangen fra Isafjordsvej, så ingen fristes til at køre for hurtigt.

Hastighedsgrænser i lokalplan Bumpet har vist sig som en særlig udfordring. Det er nemlig ikke sådan bare uden videre at lave et bump. Der skal tages hensyn til hvilken hastighed, man ønsker, og eftersom vores veje hører under kommunen, kan vi ikke bare selv fastlægge en hastighedsgrænse. Derudover skal der skiltes. Det er lykkedes for Claus at få en forhåndsgodkendelse hos kommune og politi af hastighedsbegrænsninger på hhv 15 og 30 km i timen. Det viste sig at vore veje allerede i den oprindelige lokalplan kategoriseres som "opholds- og legeveje".

Så en hastigheds grænse på 15 km i timen giver sig selv. Politiet mener bare ikke det holder foran varmecentralen, så derfor er den 30 km/t dør.

Kvinde i Sne og Vej

Hårdt fysisk arbejde, tunge maskiner, diesel og hård frost. Sne- og vej gruppen oses af mænd. Men der er faktisk også et par kvinder med, og i redaktionen har vi snakket med én af dem, Hanne fra senior:

- ja, ind imellem så spørger jeg da mig selv, hvorfor gør jeg det egentlig? Hvorfor går jeg ikke bare ud? Arbejdet er hårdt, arbejdet med traktorerne er fascinerende, tonen i gruppen kan godt være temmelig hård...

-Men altså, gruppen er fantastisk, arbejdet bliver altid gjort på én eller anden måde og folk går seriøst op i det.

Hanne havde i et par somre gået rundt med sin le og slået græs rundt omkring, da maskinen til græsslåning blev anskaffet.

- og så tænkte jeg, det er lige mig, og jeg meldte mig ind i gruppen i håbet om at få en plan over, hvor de der stier i græsset skal gå. Så jeg løb rundt med et kort og bad om at få plottet ind, hvor der skulle slås.

Men Hanne fik aldrig sit kort, og efterhånden lærte hun at acceptere den særlige form for beslutningsproces, som karakteriserer Sne- og Vej.

- Altså, der er mange ledertyper i gruppen, og så skiftes de lidt til at stille sig op og sige sådan og sådan. Jeg tror nok det hele går så godt som tilfældet er, fordi vi er så mange. Det er aldrig de samme, der er til møderne, som også er sjældne. Så eventuelle konflikter går ligesom i sig selv. Og sådan noget med kom-hinanden-ved-arrangementer, det har vi ikke noget af. Hverken julefrokost eller søndagskaffe.

- Nu skal vi bare have indhentet tilbud hos entreprenørerne. Med lidt held er vores veje klar inden sommerferien.

Hanne har været lidt tid om at forstå denne alternative strategi, og hun har også måttet tage nogen konflikter.

- Ja, jeg husker første gang jeg skulle slå græs, det var da traktoren var ny, jeg var taget hjem fra arbejde for at gøre det, og så var der allerede én, der var i gang. Han mente ikke det ku betale sig at stoppe, nu han var i gang, og det var ligesom også ham, der kendte mest til det... Men efterhånden fik de jo deres lyst styret, og så kunne jeg lettere komme til.

Og Hanne er ikke bitter. Tværtimod, vi griner meget, og engagementet lyser ud af hende.

- Ja, altså, hårdt er det, men jeg er jo også nysgerrig, efter at finde ud af hvad der nu sker, og hvordan vi klarer det. Så jeg tager nok et halvt år til.....

Hanne og Claus glæder sig af flere grunde over forårssolen

Også i 2010 var der julemarked på Munksøgård med boder med mad og kunsthåndværk, optræden, café og meget andet. Sneen lå højt, og et par stadeholdere besluttede at blive hjemme. På trods af det var der i alt 22 stadeholdere, mange af dem fra lokalområdet. Der var liv og glade dage, og det kunne være svært at komme frem. Dog var besøgsantallet ikke helt så stort som sidste år, ifølge Tine, som atter engang var medarrangør af julemarkedet.. Og salget gik "jævnt". Der var dog ingen grund til at være utilfreds, når man tager vejret i betragtning.

Både børn og voksne havde mulighed for at tjene en skilling på julemarkedet

Intet julemarked uden de lækre Munksøgård pølser

Der blev solgt glaserede æbler og andre lækkerier fra Ra's torv, måske for sidste gang

Glæden er det vigtigste

Tine fra familiegruppen og Sanne fra andelsgruppen har været de gennemgående personer som arrangører af julemarkedet i de sidste fem år. Det er i høj grad deres fortjeneste, at julemarkedet har opnået den popularitet, som tilfældet er.

- For mig er det vigtigste den glæde, som man finder her. Altså, jeg ser på folks ansigter, og ser at de smiler og snakker sammen. Så bliver juletræet tændt, og der er propfyldt ude i gården. Og så er det, jeg føler at det betyder noget, det vi laver.

Fortæller Tine, som også selv godt kan lide at lave ting til at sælge.

- Sanne og jeg går i gang med hele planlægningen efter efterårsferien. Vi snakker sammen om hvem vi gerne vil have med, hvad vi synes vi mangler. Og så sidder vi også og nørkler. Det er rigtig hyggeligt.

- I år er jeg meget imponeret over de ting, der er til salg. Det er nogen meget specielle ting. Jo, jeg synes det går rigtig godt i år. Bare ærgeligt jeg ikke rigtig har tid til at gå rundt og kigge, siger Tine med et smil, mens en eller anden prikker hende på skulderen. Hvor efter hun vender sig om, og forsvinder ind i folkemylderet.

Julemarkedet afsluttedes med et forbløffende ildshow leveret af Freja fra ungdom akkompagneret på trommer af Thomas fra andel

Bjarne opfordrer alle musikere, der er interesserede i at optræde foran butikken på søndage i foråret, til at kontakte ham.

Her på redaktionen har vi en stor kærlighed for kommunikation, og vi har besluttet at præmiere mails, der udskiller sig ved deres særligt positive måde at formidle budskaber på. I dette nummer er Rasmus fra Andel den heldige vinder, idet vi mener han med stor snilde har omskabt en egentlig ret så kedelig meddelelse til et poetisk budskab, som spreder glæde og lys i vort lille samfund..

Præmien er endnu ukendt.

Vores vejlys holder vinterferie for tiden - der kommer en elektriker I starten af næste uge og kigger på det. Indtil da må I klare jer med månen og stjernerne :-)

God weekend.

Kh Rasmus

